

Çevre Çalışma Grubu Sonuç Raporu

26.03.2015 tarihinde yapılan 5. Olağan Genel Kurul sonrasında Çevre Çalışma Grubu tarafından hazırlanan Kent Konseyi Raporudur.

Çevre; insanların ve diğer canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde buldukları fiziki, biyolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel ortam olarak tanımlanmaktadır.

Bilinçsiz ve hızlı tüketim sonucunda karşı karşıya kaldığımız iklim değişikliği ve yarattığı olumsuz sonuçlar sınır tanımaksızın dünyanın hemen her yerinde yaşayan insanları etkilemektedir. Sağlıklı bir yaşamın ancak çevre değerleriyle uyum halinde mümkün olduğu gerçeğinden hareketle, başta insan yerleşimi, diğer canlıların varlığı, yeşil alanlar, toprak, hava ve su gibi temel yaşam unsurlarının korunması giderek daha önem kazanmaktadır.

İlimizdeki çevre sorunlarını oluşturan temel nedenlere baktığımızda hızlı nüfus artışına bağlı olarak kentleşme, enerji, ulaşım ve sanayileşme gibi çevresel baskıların; hava kalitesini, su kaynaklarını, atık yönetimini, toprak erozyonunu ve doğanın tahrip edilmesinin yanı sıra gürültü ve görüntü kirliliği gibi bir dizi çevresel sorununu da beraberinde getirdiği görülmektedir.

Gaziantep'in çevre sorunları ve çözüm önerileri on üç ana başlık altında toplanmıştır.

(1)-Hava Kirliliğinin Önlenmesi

Şehrin yerleşim planlamasında rüzgar koridorları oluşturulacak yapılaşma düzeninin esas alınması, kent içindeki sanayi tesisi ve imalathanelerin kent yerleşimi dışına taşınması için gerekli altyapı çalışmalarının yapılması, kilometrekare başına düşen nüfus yoğunluğunu azaltmak için imara yeni yerleşim yerlerinin açılması (mevcut yerleşim yerleri dışında uydu kentler), yerel yönetimler tarafından ısınma amaçlı fosil yakıt kullanımı minimum seviyeye düşürülüp alternatif temiz yakıtların (doğalgaz) kullanılması için kararlar alınması, bireysel araçlar yerine toplu taşıma araçlarının kullanımı yaygınlaştırılması, şehir içinde en yoğun ulaşım akımının olduğu güzergâhlar için raylı ve elektrikli toplu taşıma araçlarının kullanılması, ilimizde mevcut hava kalitesi izleme istasyonlarının artırılması (Gazikent, İbrahimli, Karataş, OSB), belediyelerde Hava Kalitesi İzleme Şube Müdürlüklerinin kurulması,

(2)-Su Kirliliğinin Önlenmesi

Samözü deresinden Nizip Çayına kadar olan bölgede faaliyet gösteren fabrika ve işletmelerin atıksularının arıtılmasının sağlanması, ve bu suların yöre çiftçileri tarafından sulama amaçlı olarak kullanılmasının önlenilmesi ve yine bu bölgedeki mahallelerin fosseptik sorunlarının çözülmesi, İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinin oluşturulması ve teşvik çalışmalarının yapılması, Ekolojik Endüstri Sanayi Bölgelerinin oluşturulması, yeraltı su kaynaklarının korunarak kontrol altına alınması ve alternatif su kaynaklarını belirlenmesi, arıtma tesislerinin kapasitelerinin artırılması için yatırımların yapılması, göletlerimizin koruma altına alınması ve bu bölgelere yakın yerleşim yerlerinden kaynaklanan atıksuların arıtılmadan deşarjına izin verilmemesi;

(3)-Katı Atıklardan Kaynaklanan Çevre Kirliliğinin Önlenmesi

Organize Sanayi Bölgesindeki fabrikalardan kaynaklanan tehlikesiz sanayi atıklarının uygun metotlarla bertarafının sağlanması, Organize Sanayi Bölgesi atıksu arıtma tesisinde oluşan arıtma çamurlarının

bertarafı için yakma tesisi yatırımlarının yapılması, sanayide çevre dostu teknolojilerin tercih edilmesi, evsel ve endüstriyel katı atıklar için depolama metodundan vazgeçilerek yakma ile enerji sağlayan modern teknolojilere geçilmesi,

(4)-Geri Dönüşüm Uygulamaları

Belediyeler tarafından atık kabul merkezlerinin kurulması ve sonrasında atıklar için geri dönüşüm projeleri ve teknolojilerinin kullanılması, Şahinbey Belediyesi sınırları içerisinde oluşan ambalaj atıklarının kaynağında toplama ve ayırma çalışmaları için tesis yatırımlarının yapılması (Şehitkâmil Belediyesi MÖP Tesisi örneği gibi), ambalaj atıklarını toplayan sokak toplayıcılarının belediyeler tarafından toplama sistemine dahil edilmesi ve daha sağlıklı şartlarda çalışmalarının sağlanması, ömrünü tamamlamış lastiklerin geri kazanımı veya bertarafı için gerekli tesis yatırımlarının yapılması, bitkisel atık yağların kanalizasyon sistemine dökülmesini önlemek için direkt kaynağında (konut, lokanta, otel vb.) toplama çalışmalarına başlanması,

(5)-Yeşil Alanlarına Artırılması

Kentsel dönüşüm alanlarında yeşil alanlara daha çok yer verilmesi ve yeni oluşturulacak ağaçlandırma alanlarında geniş yapraklı (meşe ağacı) ağaç türlerinin seçilmesine özen gösterilmesi, park bahçe sulamalarında su tüketiminin düşünülerek alternatif sulama metodlarının tercih edilmesi, suya az ihtiyaç duyan bitkilerin yetiştirilmesinin sağlanması ve yeşil alan çalışmalarında suyu bünyesinde muhafaza edecek toprak türlerinin seçilmesi,

(6)-Erozyonun Önlenmesi

Orman ve Su İşleri Bakanlığı ve STK'lar, küresel iklim değişikliği ile mücadelede en önemli araçlardan birisi olan orman alanlarını oluşturmak için ağaçlandırma çalışmalarının hızlandırılması, İlimizde orman vasfı yitirmiş alanlarının özel erozyon kontrolü ile birlikte ağaçlandırılmasının sağlanması,

(7)-Doğal Çevrenin Korunması

İlimizin toprak kirliliği haritası çıkartılarak gerekli iyileştirme çalışmalarının yapılması, yanlış arazi kullanımının önüne geçilerek verimli tarım arazilerinin tarım dışında kullanılmamasına özen gösterilmesi (tarım arazisinde konaklama tesisleri, konutlar, sanayi alanları kurulmaması), yerleşim alanı ve çevresinde bulunan taş ocaklarının çevreye olan olumsuz etkilerinin dikkate alınarak bu alanların kapatılması ile doğaya yeniden kazandırılması, (Sof dağı bölgesi), Fırat nehri havzasının korunması amacıyla kum ve çakıl ocaklarının denetlenmesi;

(8)-Gürültü Kirliliği

İlimiz için stratejik gürültü haritasının oluşturulması, trafik gürültüsünün önüne geçilebilmesi amacıyla özellikle yeni kent yerleşiminde yollar ile binalar arasındaki mesafelerin geniş tutulması, binalardaki ses yalıtımına özen gösterilmesi, eğlenceden kaynaklı gürültü kirliliğinin önlenmesi, sokak düğünlerinin halkımızı rahatsız etmeyecek alanlarda yapılması, gürültünün önlenmesi için halkı bilinçlendirme çalışmalarının yapılması;

(9)-Kentsel Dönüşüm Uygulamaları

Çarpık kentleşmenin önüne geçilerek plansız alanlar yerine planlı şehir alanları oluşturulması, kentsel dönüşüm ile birlikte oluşacak hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıklarının geri kazanımının yapılması,

kentsel dönüşüm sırasında siyah ve gri suların ayrılması, evsel atıksular ve yağmur sularının ayrılması gibi projelerin tasarlanması;

(10)-Görüntü Kirliliği

Kent Bilgi Sisteminin oluşturulması, alt ve üst yapının tüm bilgilerinin yer aldığı bu sistem ile elektrik, su, telefon, doğal gaz vb. yapı elemanlarının hangi noktadan ve hangi kottan geçtiğinin bilgisayar ortamına taşınması, şehir içi ana arterler ile şehrin giriş-çıkış yol kenarlarında ışıklı reklam-tanıtım tabelaları-totemler vb. uygulamaların görsel ulaşımı engellemeyecek ve sürüş güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek şekilde düzenlenmesi, görsel kirlilik oluşturan reklam panoları-yönlendirme levhaları-bina giriş ve saçakları-tanıtıcı tabelalar ve bunların sabitleneceği aparatların büyüklükleri, konum, renk, şekil, boyutları ve yazı biçimleri kriterlerinin belirlenmesi,

(11)-Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı

Gaziantep'in enerji envanterinin çıkarılması, sanayi kenti olan ilimizin yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanabilmesi için yatırımların yapılması, güneş enerjisi potansiyelinin tam olarak değerlendirilebilmesi için ilgili tüm kesimlerin (kamu, üniversite, meslek odaları vb.) temsilcilerinin katılımıyla Güneş Enerjisi Strateji Planının hazırlanması, rüzgar enerjisi potansiyelinin tamamından yararlanılması amacıyla teknik ve ekonomik sorunları, çözümleri ve yol haritalarını ortaya koyan Rüzgar Enerjisi Planının hazırlanması, konutlarda tüketilen enerjinin % 80'i ısınmaya harcanmasından dolayı yeni yapılmakta olan binalarda yalıtımın zorunlu hale getirilmesi, elektrikte kayıp ve kaçak oranını azaltacak yatırımların ve düzenlemelerin yapılması;

(12)-Denetimlerin Yapılması

Etkin bir çevre denetim sisteminin geliştirilmesi, yerelde kurumlar arasında koordinasyon sağlanarak çevre sorunlarının önlenmesi için teşvik edici uygulamaların başlatılması, ilçe belediyelerin bünyesinde Çevre Şube Müdürlükleri kurularak gerekli denetimlerin yapılması, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün denetimde kullanacağı personel sayısının artırılması ve denetim mekanizmasının daha etkin hale getirilmesi, yerel yönetimlerin asli görevleri çevre sorunlarının çözülmesi olmalı ve bu sorunların etkin bir şekilde çözüme kavuşturulması için konusunda uzman Çevre Mühendisleri ve teknik personel istihdamının sağlanması, Çevre - Enerji konularında yasa ve yönetmeliklerin düzenlenmesi, geliştirilmesi ve var olan yasa ve yönetmeliklerin uygulanması;

(13)-Çevre Bilincinin Oluşturulması

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından eğitimin tüm aşamalarında çevre eğitimi ve öğretimine yer verilmesi, eğitimin ailede başladığı düşünülerek annelerin de halk evlerinde eğitilmesi ve sonrasında çevre gönüllüsü sertifikası verilmesi, özel sektörün sosyal sorumluluk projeleri kapsamında çevre eğitimi vermeleri hususunda teşvik edilmesi, kamuoyunda çevre koruma ve enerji tasarrufu konularında farkındalık oluşturulması, sivil toplum kuruluşları ve kamu kuruluşlarının ortak çalışmaları ile çevrenin ve doğal hayatın korunmasına ilişkin gerekli araştırma ve planlamaların yapılarak ilimizin çevre politikasının belirlenmesi, yerel medyada Gaziantep'in çevre sorunlarına yer verilmesi,

Gaziantep Kent Konseyi Çevre Çalışma Grubu Gaziantep'in çevre sorunlarını tespit ederek çözüm önerilerini yukarıda belirtilen şekilde sıralamıştır.

Sonuç Olarak;

Yukarıda belirtilen görüş ve önerileri dikkate alarak, dünyanın gelişmiş ülkelerinin yarınların şehirlerini ve yapılarını inşa ettiği, çevre bilincinin her zamankinden çok daha önemli olduğu günümüzde, bizler de şehrimizi geleceğe hazırlamanın, vatandaşlarımızı hakkettiği medeniyet seviyesine taşımamanın gayreti içerisindeyiz. Çevreye yapılan yatırımın aslında insanımıza ve gelecek nesillerimize yapılan bir yatırım olduğunun bilincindeyiz.

Gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmak için, bu olumsuzluklarla mücadele etmek ve çözümler üretmek adına tutarlı, kişilikli, uzun vadeli ve sürdürülebilir bir yaklaşım izlenmelidir. Farkındalık yaratma ve karar organlarına öneriler sunma misyonuna sahip olan Gaziantep Kent Konseyi Çevre Çalışma Grubu, doğal kaynakları akılcı ve yeterli kullanan, yenilenebilir enerjiye önem veren ve sürdürülebilir bir tüketim ve yaşam tarzı anlayışına sahip bir toplumun oluşmasını arzulamakta ve bu konuda yapılacak tüm çalışmaların destekçisi ve takipçisi olacağını bildirmektedir.

Kamuoyuna Saygıyla Duyurulur.

GAZİANTEP KENT KONSEYİ BAŞKANLIĞI